

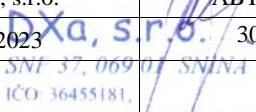
DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčinska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

PLÁN BOZP

Stavba : **RUŽOMBEROK OO PZ, zateplenie objektu**
Rekonštrukcia existujúcej stavby

Stavebník : Ministerstvo vnútra Slovenskej Republiky
Pribinova č.2
812 72 Bratislava

ZOP : Ing. Jozef Malenky, ABT DXa, s.r.o.
Dátum : 01.2023

	<i>Vypracoval</i>	<i>Preveril</i>	<i>Schválil</i>	<i>Platí od:</i>
<i>Titul, Meno, a Priezvisko</i>	Ing. Alex Kresačová	Ing. Jozef Malenky		Dátumu schválenia
<i>Funkcia</i>	BT DXa, s.r.o.	ABT DXa, s.r.o.	Zodpovedná osoba za stavebníka	
<i>Dátum</i>	30.01.2023	30.01.2023		
<i>Podpis</i>				

1 ÚVOD

Cieľom vypracovania plánu BOZP je splnenie § 18 odst. 4 Zákona NR SR c. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení, ktorý predpisuje stavebníkovi dodržiavať podmienky na zaistenie BOZP pri príprave projektu stavby a uskutočňovaní stavby v rozsahu ustanovenom v osobitnom predpise, Nariadenie vlády SR c. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je vypracovaný na konkrétnu stavbu na základe projektu stavby a podľa charakteristiky prác, ktoré sa budú na stavbe realizovať.

Spracovaný plán BOZP je rozčlenený na oblasť prevencie, všeobecne záväzné pravidlá na stavenisko, pracovisko a záväzné pravidlá na kontrolnú činnosť v oblasti BOZP.

Oblasť prevencie je zameraná na hodnotenie a odstraňovanie nebezpečenstiev a rizík, zohľadňovanie ľudských možností a schopností pri činnostiach s realizáciou projektu a na oblasť školenia a výcviku v oblasti BOZP. Všeobecne záväzné pravidlá ustanovujú požiadavky na dodržiavanie zásad BOZP v celom komplexe staveniska a súvisiacich činností, ktoré sa budú na stavbe realizovať.

Dodávatelia vykonávajúci činnosti na stavbe a ich pracovníci musia mať na tieto činnosti odbornú kvalifikáciu, zdravotnú spôsobilosť a musia byť vyškolení z predpisov o BOZP, vybavení OOPP a pod. Táto povinnosť bude zakotvená v jednotlivých zmluvách.

Cieľom vypracovania plánu BOZP je, aby sa počas celého obdobia realizácie stavby:

Ružomberok OO PZ, zateplenie objektu,
Rekonštrukcia existujúcej stavby – administratívnej budovy
dosiahla bezpečná realizácia stavebných, montážnych prác a činností s minimalizáciou nasledovných udalostí :

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčinska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

- bez ťažkých a smrteľných pracovných úrazov,
- bez časových strát v dôsledku pracovných úrazov,
- bez havárií a nežiaducich udalostí, vrátane škôd na zariadeniach,
- bez škôd na životnom prostredí.

1.1 Názvoslovie a prehľad použitých skratiek

BOZP - Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
 OOPZ – obvodné oddelenie policajného zboru
 NR SR - Národná rada Slovenskej republiky
 NV SR - Nariadenie vlády Slovenskej republiky
 SÚBP - Slovenský úrad bezpečnosti práce
 OŽP - Ochrana životného prostredia
 OPP - Ochrana pred požiarmi
 OOPP - Osobné ochranné pracovné prostriedky
 STN - Slovenská technická norma
 dB - decibelov
 MPSVaR - Ministerstvo práce a sociálnych vecí
 MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva
 MV SR - Ministerstvo vnútra
 MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia

Nebezpečenstvo - je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca

Ohrozenie - je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené

Riziko - je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví

Bezpečnosť technického zariadenia – je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca

Pracovný úraz - je poškodenie zdravia alebo smrť zamestnanca spôsobené nezávisle od jeho vôle krátkodobým náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec utrpel pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh

2 POSTUPY PRE ZAISTENIE BOZP

2.1 Hodnotenie nebezpečenstiev a rizika

Každý dodávateľ, ktorý sa zúčastní na stavebných a montážnych prácach na predmetnej stavbe musí mať spracovaný podľa § 6 odst. 1 písmeno c) Zákona NR SR c. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami, ktoré obsahujú:

- analýzu nebezpečenstiev každej práce (pracoviska) a určenie tých, ktoré nemožno vylúčiť alebo obmedziť a ktoré môžu ohroziť život a zdravie zamestnanca,
- charakteristiku vlastností, ktoré musia mať ochranné prostriedky, aby boli účinné proti nebezpečenstvám určených podľa písmena a)
- hodnotenie, či OOPP, ktoré sú alebo budú zamestnancom poskytnuté spĺňajú požiadavky uvedené v § 3 odst. 1, písmeno a) až d) NV SR c. 395/2006 Z.z.

2.2 Odstraňovanie, znižovanie nebezpečenstiev a rizík

Účelom plánu BOZP je zabezpečiť, aby počas výstavby boli stanovené bezpečné pracovné podmienky osôb zdržiavajúcich sa na pracovisku, ako aj zamestnancov dodávateľa resp. subdodávateľa, aby sa predišlo pracovným úrazom, boli dodržiavané bezpečnostné normy a predpisy, správna organizácie práce v súlade so všeobecne platnými právnymi a ostatnými predpismi v oblasti BOZP.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

V spracovanom pláne BOZP sú stanovené základné povinnosti, zodpovednosti a právomoci vedúcich zamestnancov v danej oblasti, sú stanovené postupy a činnosti pomocou ktorých je zabezpečené plnenie daných požiadaviek.

Všetky osoby podieľajúce sa na realizácii stavby sú povinní dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy a pokyny na zaistenie BOZP, zásady bezpečného správania sa na pracovisku a určené pracovné postupy s ktorými boli preukázateľne oboznámení. Ostatné povinnosti sú zamestnanci a zamestnanci subdodávateľov dodržiavať v zmysle § 12 Zákona NR SR c. 124/2006 Z.z.

o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení Podrobnejšie ustanovenia na odstraňovanie, prípadne obmedzovanie nebezpečenstiev a rizík sú spracované v pláne BOZP, podľa ktorých sa dodávateľia musia riadiť a musia ich dodržiavať.

2.3 Zohľadňovanie ľudských možností a schopností pri plánovaní činností vyplývajúcich a súvisiacich s realizáciou projektu

Práce, na ktoré treba odbornú spôsobilosť, môžu vykonávať len osoby s patričným oprávnením a kvalifikáciou. Dodávateľ prác nesmie poveriť zamestnancov vykonávaním prác, ak nespĺňajú požiadavky odbornej a zdravotnej spôsobilosti. Dodávateľ prác je povinný viesť evidenciu o školeniach, zaúčaniach, skúškach a o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov.

Odborná spôsobilosť je stanovená Vyhláškou MPSVaR SR c. 508/2009 Z.z. ; Vyhláškou MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

Zdravotná spôsobilosť zamestnancov v zmysle Zákona c. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.4 Plnenie požiadaviek plánu BOZP

2.4.1 Zámery

Dodávateľ stavebných prác a jeho subdodávateľia musia dodržiavať všetky opatrenia na dosiahnutie zámerov plánu BOZP, ktoré majú zvýšiť bezpečnosť každého zamestnanca na stavenisku – pracovisku, cieľom čoho je dosiahnutie bez úrazovosti a nehodovosti.

Dodávateľ stavebných prác a jeho subdodávateľia sa zaväzujú, že budú po dobu realizácie stavby trvale dodržiavať predpisy o BOZP, ako aj pracovné nariadenia zakotvené v „Pláne BOZP“ na stavenisku – pracovisku, ako aj ustanovenia NV SR c. 395/2006 Z.z., 392/2006 Z.z., 396/2006 Z.z., 247/2006 Z.z., 281/2006 Z.z. a 387/2006 Z.z..

Všetci dodávateľia a subdodávateľia, ktorí budú vykonávať činnosti na stavenisku „Rekonštrukcia existujúcej stavby – administratívnej budovy Ružomberok OO PZ, zateplenie objektu“ a budú mať na stavbe viac ako 20 osôb trvale prítomných, sú povinní písomne nahlásiť investorovi a koordinátorovi bezpečnosti menovanie svojho zástupcu zamestnancov pre otázky BOZP.

Zástupca dodávateľa stavebných prác pre BOZP bude plne zodpovedný za uplatňovanie programu „Plánu BOZP“, zaistovania dodržiavania požiadaviek BOZP a pracovné postupy, inšpekcie, porady, školenie na vykonávané práce, vedenie pracovných stretnutí o BOZP so zamestnancami a predkladanie správ investorovi alebo koordinátorovi bezpečnosti.

Investor prostredníctvom koordinátora bezpečnosti má právo kedykoľvek zastaviť práce dodávateľa, prípadne subdodávateľov, ak zistí porušovanie bezpečnosti práce, ktoré by mohlo ohroziť zdravie zamestnancov alebo stav zariadenia.

Dodávateľ a jeho subdodávateľia musia dodržiavať ustanovenia o BOZP, ktoré sú špecifikované pre dodávateľa v prerokovanej a podpísanej „Zmluve o dielo“.

Náklady spojené s takýmto pozastavením prác a následnými prestojmi idú na účet dodávateľa a jeho subdodávateľov.

2.4.2 Definícia pracoviska a staveniska

Stavenisko je priestor potrebný na vykonávanie stavebných a montážnych činností. Podľa projektu ide o stavbu – objekt ktorý je konštrukčne riešený ako montovaný železobetónový skelet s modulom

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

6000x6000 ako konštrukčný dvojtrakt s nosnými prievlakmi a stropnými dutinovými panelmi hr. 250mm a dĺžky 5600mm. Stĺpy sú rozmerov 400x400mm. Skelet je ukončený koncovými stužidlami, ktoré nesú pôrobetónové obvodové steny hr. 400mm. Konštrukčná výška nadzemných podlaží je 3,300m a svetlá výška je 2,950m

Stavenisko, pracovisko musí byť riešené v zmysle vyhlášky MPSVaR SR č. 147/2013 Z. z. Každý dodávateľ, ako aj jeho subdodávateľia vykonávajúci na stavbe práce, činnosti, budú občasne preverovaní investorom, koordinátorom bezpečnosti, ktorý bude dohliadať na to, či sa plnia základné bezpečnostné opatrenia stanovené v „Pláne BOZP“.

2.4.3 Prítomnosť osobných, nákladných motorových vozidiel a stavebných mechanizmov na Pracovisku:

Všetci dodávateľia, ktorí sa budú zúčastňovať na realizácii stavby, musia plniť ustanovenia o dopravných trasách určených na staveniskovú a mimo staveniskovú dopravu.

Zodpovednosť dodávateľa stavebných prác

Okrem plnenia povinností, ktoré sú zakotvené v zmluve o dielo medzi investorom a dodávateľom stavebných prác, musí dodávateľ preukázateľne oboznámiť subdodávateľov s „Plánom BOZP“. Pred začatím prác na stavbe je investor – stavebník povinný preukázateľne odovzdať stavenisko dodávateľovi stavebných prác.

Každý člen vedenia a dozoru na stavbe (zodpovedný vedúci pracovník – stavbyvedúci) je zodpovedný za osobné dodržiavanie pravidiel BOZP a bezpečnosti práce všetkých zamestnancov pod svojim vedením, za ochranu OŽP a ochranu pred požiarmi.

Pokiaľ príde k zisteniu nebezpečenstva alebo príznakov takéhoto nebezpečenstva, ktoré by mohlo ohroziť zdravie alebo životy osôb, porúch na technickom zariadení, výbuch alebo požiar, prevádzkovú prípadne ekologickú haváriu, je povinný prerušiť práce a ihneď to oznámiť svojmu zodpovednému zamestnancovi. Podľa možností upozorní všetky osoby, ktoré by mohli byť týmto nebezpečenstvom ohrozené.

Každý dodávateľ a jeho subdodávateľ zodpovedá za bezpečné a zdravotne nezávadné pracovné prostredie, v ktorom musia byť identifikované, analyzované a kontrolované alebo vylúčené všetky riziká nebezpečnej práce.

Každý zamestnanec dodávateľa alebo jeho subdodávateľa je povinný dodržiavať stanovené bezpečnostné pravidlá, metódy a postupy, používať zodpovedajúce bezpečnostné pomôcky, vhodné nástroje a prístroje a správať sa spôsobom, ktorý zaručuje bezpečnosť jeho i ostatných zamestnancov a nezaďadá príčinu vzniku pracovného úrazu alebo požiaru

2.4.4 Stavbyvedúci

Zodpovedá za komplexnú problematiku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, životného prostredia a ochranu pred požiarmi na pracovisku a to najmä :

- uplatňovanie programu zaistenia BOZP, OŽP a OPP na pracovisku, najmä dodržiavanie „Plánu BOZP“, za dodržiavanie správnych technologických a pracovných postupov,
- plnenie všetkých zákonných požiadaviek o BOZP, a to predovšetkým v zmysle ustanovení
- ZP a Zákona NR SR c. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení.
- za vyšetrovanie a ohlasovanie pracovných úrazov a prijíma nápravné opatrenia,
- dodržiavanie právnych ustanovení a interných predpisov o OPP na danom pracovisku,
- prerokúvanie problematiky „Plánu BOZP“ na pracovisku :
- na poradách vedenia stavby
- na koordinačných poradách
- na kontrolných poradách so subdodávateľmi

2.4.5 Zástupca stavbyvedúceho alebo osoba poverená zastupovaním

Zástupca stavbyvedúceho musí byť určený zápisom v stavebnom denníku v prvý deň začatia prác na pracovisku.

K tejto funkcii patrí priama kontrola zamestnancov a výber aktuálnych pracovných postupov

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

a metód pri stavebných prácach. Zodpovedá za pracovné stroje, zariadenia, náradie, ktoré zamestnanci potrebujú k plneniu pracovných úloh, za vhodné vyhotovenie a udržiavanie ich v bezpečnom stave. Taktiež dbá aby používané metódy a pracovné postupy pri výstavbe boli v súlade so smernicami a predpismi BOZP a OPP.

2.4.6 Koordinátor bezpečnosti

Kontroluje realizáciu „Plánu BOZP“ na stavbe, najmä :

- uplatňuje ustanovenia NV SR c. 396/2006 Z.z.
- vykonáva kontroly plnenia úloh BOZP
- spolupracuje s inšpektorátom práce
- vedie agendu o vykonávaných kontrolách BOZP

2.4.7 Subdodávateľia

Pred začatím prác na stavbe je dodávateľ povinný preukázateľne odovzdať pracovisko subdodávateľovi, ktorý bude pre neho vykonávať práce a činnosti.

Každý subdodávateľ je plne zodpovedný za činnosť svojich zamestnancov. Musí dodržiavať všetky pravidlá BOZP, OPP a OŽP. Voči tejto povinnosti, zodpovednosti a záväzku subdodávateľa nemôže nič zbaviť. Preukázateľne vykoná školenie pre svojich zamestnancov a kópie prezenčných listín a osnovou školenia odovzdá dodávateľovi.

Základné povinnosti

- Plán BOZP musí tvoriť neoddeliteľnú súčasť dokumentácie a musí sa v plnej miere dodržiavať.
- Subdodávateľ je plne zodpovedný za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti BOZP, OŽP a OPP. Akékoľvek výnimky musia byť najskôr odsúhlasené stavbyvedúcim dodávateľom.
- Organizáciou BOZP u subdodávateľa je zodpovedný vedúci alebo ním poverená osoba s potrebnými kvalifikačnými predpokladmi.

2.4.8 Príprava práce

Súčasťou technologických a pracovných postupov musia byť aj technické a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti zamestnancov, pracovísk a okolia v súlade s Vyhláškou MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a NV SR c. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Dodávateľ stavebných prác vedie evidenciu o :

- Vykonaných školeniach a o odbornej príprave OPP
  - Záznamoch o zistených nedostatkoch BOZP a prijatých opatreniach
  - Zhodnotení rizík pri stavebných prácach tak od subdodávateľov ako aj vlastných
  - Bezpečnostných inštrukciách (pokynoch) od koordinátora bezpečnosti alebo bezpečnostného technika
  - Oprávnení všetkých odborných činností (zváračov, viazačov bremien, obslúh zdvíhacích, tlakových, plynových, elektrických zariadení, obslúh stavebných strojov a mechanizmov a pod.) vrátane evidenčných čísiel preukazov
  - Zamestnancoch vyškolených na výkon protipožiarneho hliadok a o ich odbornej príprave
  - Záznamoch o vykonaných školeniach a inštrukciách o BOZP, OŽP a OPP
- s osnovou a prezenčnou listinou zúčastnených
- Doklady o vykonaných odborných prehliadkach a skúškach technických zariadení a o kontrole používaných elektrických zariadení a káblov
- Zamestnancoch vyškolených na poskytnutie prvej pomoci.

2.4.9 Predáci a vedúci pracovných čiat

Predáci (majstri) a vedúci pracovných čiat sú zodpovední za prenášanie informácií v oblasti BOZP a OPP, ako aj za priamy dohľad nad dodržiavaním pravidiel BOZP. OŽP a OPP u podriadených zamestnancov. Priamo spolupracujú so zástupcom zamestnancov pre BOZP. Zodpovedajú svojmu

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

priamemu nadriadenému, stavbyvedúcemu za znalosti svojich podriadených zamestnancov a praktické dodržiavanie pravidiel BOZP a OPP.

2.4.10 Zamestnanci

Musia dodržiavať bezpečné pracovné postupy. Sú povinní informovať príslušného priameho nadriadeného, zástupcu zamestnancov pre BOZP alebo stavbyvedúceho o nebezpečných podmienkach, pracovných postupoch a správaní sa v ich bezprostrednej blízkosti na pracovisku. Taktiež musia dodržiavať všetky bezpečné nariadenia a rešpektovať zákazy vyznačené na pracovisku a vyvarovať sa vykonávania prác, ktoré by mohli ohroziť ich bezpečnosť resp. bezpečnosť osôb zdržiavajúcich sa v ich blízkosti.

Sú povinní pri práci používať pridelené OOPP a ochranné pracovné pomôcky.

2.5 Plán a poloha staveniska a prístupové komunikácie podľa situácie

Od dodávateľa sa požaduje, aby si zaistil všetky obmedzenia na verejných komunikáciách s tým, aby mali bezpečný prístup na stavenisko vzhľadom na dodávky svojich materiálov, zariadení, zamestnancov a pod.

Dodávateľ i subdodávateľia musia používať presne vymedzené vstupy a označené cesty podľa dohody s investorom.

Dodávateľ i subdodávateľia môžu používať komunikácie na stavenisku pre účely prístupu na svoje pracovisko a prevoz materiálu, zariadenia a zamestnancov. Dodávateľ a subdodávateľ je zodpovedný za akékoľvek poškodenie, ktoré by vzniklo v priestoroch staveniska, pracoviska zlou manipuláciou, skladovaním materiálov a pod. Tieto idú na jeho vlastné náklady, alebo zaplatí všetky výdavky a poplatky s tým spojené. Dodávateľ je povinný prekonzultovať a odsúhlasiť s investorom vhodnosť a pevnosť ciest alebo typy dopravných prostriedkov, ktoré chce dodávateľ a jeho subdodávateľia, ako aj zamestnanci používať.

2.6 Priestory a objekty pre sociálne a hygienické zariadenia

Pracoviská budú jednoznačne a zreteľne vyznačené a opatrené potrebnými značkami BOZP.

Bližšie pozri časť 7 – Bezpečnostné značky. (7.1 – 7.5) Stavenisko – Nepovolaným vstup zakázaný, pri práci používaj ochrannú prilbu a pod. Sklady, zariadenie staveniska, stavebné bunky a pod. musia byť označené logom firmy.

Dodávateľ zabezpečí oddychové miestnosti, miestnosti na konzumáciu stravy.

- Oddychová miestnosť musí byť označená na viditeľnom mieste (zvyčajne na dverách) logom firmy
- Oddychová miestnosť musí byť dostatočne veľká a vybavená primeraným počtom stolov a stoličiek (lavíc) pre určený počet zamestnancov

- Ak požiadavka uvedená v bode 1 nie je splnená, zamestnanci musia mať k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať v čase prerušenia prác

- V oddychových miestnostiach sa musia rešpektovať opatrenia na ochranu nefajčiarov v súlade s internou smernicou .

- Zamestnancom je nevyhnutné dať k dispozícii zariadenia, v ktorých môžu konzumovať jedlo v prijateľných podmienkach a podľa potreby zariadenia na individuálnu prípravu stravy tiež v prijateľných podmienkach

- V týchto priestoroch je zakázané skladovať akékoľvek horľavé kvapaliny, jedovaté látky, škodliviny, žieraviny, technické plyny v oceleových fľašiach a materiály so sklonom k samovznieteniu. Toto nariadenie neplatí pre použitie propán butánovej fľaše do 3 kg používanej spolu so zariadením na prípravu stravy. Zariadenie na prípravu stravy musí spĺňať patričné bezpečnostné predpisy a OPP.

V každom objekte musia byť inštalované :

- Aktuálne požiarne poplachové smernice a požiarny evakuačný plán
- Prenosné hasiace prístroje v požadovanom množstve a stanovisko prístroja označené piktogramom
- Označenie miest, kde je povolené fajčiť.

Pred odchodom z pracoviska musí každý vedúci preveriť stav zariadenia staveniska a pracoviska za ktoré zodpovedá. Rovnako musí zaistiť :

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

- Vypnutie všetkých elektrických zariadení a svietidiel, a výnimkou chladničiek, zariadení pre elektronickú poštu a nočného osvetlenia (na vizuálnu kontrolu miestností cez okno počas nočných obhliadok zariadení staveniska)

- Odstránenie všetkého horľavého odpadu z odpadkových nádob, podláh, stolov a pod.

- Uzatvorenie okien a uzamknutie všetkých dverí.

V priestore zariadenia staveniska nie je dovolené hromadenie odpadkov, handier nasiaknutých horľavými látkami a ďalších požiarne nebezpečných látok. Elektrické zariadenia, elektrické spotrebiče a prenosné elektrické náradie podliehajú prehliadkam a revíziám v termínoch podľa platných právnych predpisov.

2.6.1 Hygienické požiadavky

Dodávateľ si zabezpečí potrebné množstvo hygienických zariadení – WC, prípadne prenosných chemických (suchých) záchodov a umývadiel s tečúcou vodou (v prípade potreby teplou), ktoré musia byť zabezpečené pre všetkých zamestnancov na pracovisku v súlade s prílohou 3 k NV SR c. 396/2006 Z.z. (Odporúča sa počet WC – 1 sedadlo pre 10 osôb, 2 sedadlá pre 11 až 50 osôb, 3 sedadlá pre 51 až 100 osôb)

Sústava dodávky pitnej vody podlieha súhlasu hygienických orgánov pred začatím používania.

Dodávateľ a jeho subdodávateľia sú plne zodpovední za to, že jeho kontrolní a výkonní zamestnanci budú na stavbe dodržiavať a uplatňovať pravidlá, požiadavky a riadne používať hygienické zariadenia.

Všetky stravovacie a hygienické zariadenia musia byť vybavené v súlade so slovenskými a hygienickými predpismi.

2.7 Mítingy so zameraním na bezpečnosť, kontroly a školenia zamestnancov na pracovisku

S výkonom práce a pohybovať sa po stavenisku, pracovisku môžu zamestnanci až po absolvovaní vstupného školenia z BOZP a OPP. Školenie z BOZP zabezpečuje príslušný vedúci zamestnanec – stavbyvedúci resp. jeho zástupca a zodpovední zamestnanci subdodávateľa pre svojich zamestnancov. Školenie z OPP vykoná technik PO.

Školenie slúži na oboznámenie všetkých zamestnancov na stavbe s projektom, pravidlami projektu „Plánu BOZP“ a ďalšími bezpečnostnými predpismi podľa pracovnej náplne jednotlivých zamestnancov. Z každého vykonaného školenia sa vyhotoví záznam, ktorý je spolu s prezenčnými listinami uložený na stavbe (u stavbyvedúceho, prípadne u jeho zástupcu) a v jednej kópii sa zašle autorizovanému technikovi BOZP.

2.7.1 Špeciálne školenia a kurzy

Špeciálne školenia a kurzy sa vykonávajú pri mimoriadnych prácach a prácach so zvýšeným nebezpečenstvom, ktorými sú :

- Práce, ktoré nie sú bežnou činnosťou zamestnancov a vyžadujú zvláštne opatrenie z BOZP
- Práce v podmienkach pracoviska so zvýšeným nebezpečenstvom

Požiadavky na odbornú kvalifikáciu obsluhy a servis vyhradených technických zariadení, obsluhu špeciálnych zariadení a ďalších profesií, ktorých vykonávanie je spojené so zvýšeným rizikom vzniku úrazu, napr.

- Strojníci obsluhujúci stavebné stroje
- Zváranie elektrickým oblúkom alebo plameňom
- Práce viazačov bremien
- Práce s motorovou pílou
- Obsluha zdvíhacích zariadení
- a ďalšie

Pri práci je nevyhnutné mať preukaz o získanej odbornej kvalifikácii počas výkonu týchto činností v dosahu.

2.7.2 Kontroly dodržiavania „ Plánu BOZP“

Neformálna kontrola sa vykonáva nepretržite. Vykonávajú ju všetci členovia vedenia stavby ako

Zápis v OR Okr. súdu Prešov, oddiel: Sro, vložka č: 11139/P

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

súčasť pracovnej náplne v starostlivosti o BOZP. Ich neoddeliteľnou náplňou je aj odstraňovanie zistených nedostatkov.

Všetci predstavitelia stavby zo strany hlavného dodávateľa, stavebného dozoru alebo bezpečnostný technik sú oprávnení zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ sú bezprostredne ohrození zamestnanci, či osoby alebo zariadenia na stavbe. Výsledky kontrol sa prerokovávajú na pravidelných poradách s dodávateľom a jeho subdodávateľmi.

2.8 Zabezpečenie prvej pomoci „Traumatologický plán“

Požiadavky na poskytnutie prvej pomoci a ošetrovanie je povinný si zabezpečiť každý dodávateľ na stavenisku, pracovisku. (Investor v prípade náročných a komplikovaných prípadov môže poskytnúť podporu).

Dodávateľ musí mať na pracovisku zdravotnú vybavenosť (lekárničku prvej pomoci) pre ošetrovanie drobných poranení priamo na pracovisku. Súčasťou lekárnicky je aj záznam (Kniha úrazov) o drobnom úraze.

Dodávateľ musí mať na pracovisku zamestnanca vyškoleného na poskytovanie prvej pomoci. Účelom vybavenosti prvej pomoci je, aby sa poskytlo okamžité ošetrovanie drobných poranení a v prípade potreby, aby sa poranenie stabilizovalo pred následným prevozom do zdravotníckeho zariadenia.

Na každom pracovisku – u stavbyvedúceho, skladníka, odpočívárňach musí byť vyvesený oznam s tel. číslami záchranej služby, jednotky hasičského a záchranného zboru a pod.

2.9 Odstraňovanie odpadu a nebezpečných látok zo staveniska

Kontaminovaný materiál sa môže odvážať len so súhlasom investora. Pri takomto a podobnom odpade, ktorý si vyžaduje špeciálnu starostlivosť, skladovanie a likvidáciu, sa musí dodávateľ riadiť špeciálnymi obmedzeniami. Podrobnosti o nebezpečnosti a predpisoch, ktorými sa treba riadiť a o špeciálnych opatreniach pre manipuláciu, skladovanie a likvidáciu odpadu musia byť prerokované s investorom.

Dodávateľ musí mať spracovaný materiál odsúhlasený s príslušným odborom životného prostredia, za akých podmienok sa bude kontaminovaný odpad likvidovať.

Kontajnery je možné rozmiestniť a odvážať so súhlasom investora. Preplňovanie kontajnerov a netriedenia materiálov nie je dovolené. Analýzu každej substancie a odpadového kontaminovaného materiálu si dá dodávateľ urobiť na vlastné náklady a tieto analýzy sa priložia k žiadosti o povolenie od investora. Dodávateľ musí plniť požiadavky stanovené v súhrnnej technickej správe v časti „Nakladanie s odpadmi vznikajúcimi počas výstavby“.

Dodávateľ sa musí riadiť a plniť ustanovenia platnej legislatívy, ktorými sa stanovujú úlohy kategorizácie odpadov

2.10 Udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku, v zariadení staveniska a na pracovisku

Materiály a zariadenia na stavenisku, pracovisku pred ich inštaláciou sa môžu skladovať iba v priestoroch prerokovaných a povolených investorom.

Všetky materiály a zariadenia zložené a ponechané v priestoroch neschválenom investorom, budú prevezené a odstránené na náklady dodávateľa resp. subdodávateľa. Dodávateľ musí pravidelne vykonávať čistenie a poriadok na svojich pracoviskách čistiacou čatou. Nie je povolené hromadenie obalov, odpadov, odrezkov a ostatného materiálu mimo kontajnerov.

Všetci zamestnanci dodávateľa, ako aj subdodávateľa musia byť oboznámení s tým, že si musia po sebe upratať a každé pracovné miesto sa musí očistiť a odpadky odvážať na vopred stanovené miesto podľa potreby.

Za likvidáciu odpadu a čistenie zodpovedá každý dodávateľ. Stavenisko a pracoviská sa musia udržiavať stále čisté, preto dodávateľ si zabezpečí dostatočný počet kontajnerov a tieto pravidelne vyprázdňovať. Kontajnery je potrebné označiť logom firmy ako aj druhom likvidovaného odpadu.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

Každý dodávateľ je povinný predložiť investorovi spôsob čistenia svojho pracoviska a zabezpečenie likvidácie odpadu.

Zakladanie otvoreného ohňa a pálenie odpadov v areáli staveniska je zakázané.

V mimoriadnych situáciách je možné požiadať o súhlas, oznámiť danú skutočnosť na Operačné stredisko HaZZ resp. príslušné Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru a pálenie vykonať až po ich súhlase, za dodržania podmienok stanovených v tomto súhlase.

Káble, hadice a potrubia, ktorými sa privádza na pracovné miesto energia sa musia zabezpečiť proti mechanickému poškodeniu, uložiť do kanálov, alebo musia byť vyvesené tak, aby neprekážali a neboli nebezpečné zamestnancom, ktorí sa pohybujú po stavbe a pracovisku alebo manipulujúcim mechanizmom.

2.11 Vybavenie zamestnancov OPP

Dodávateľ i subdodávatelia sú povinní poskytnúť svojim zamestnancom certifikované OOPP a to podľa rizík pred ktorými majú zamestnancov chrániť. Pracovný odev a obuv aj ak pracujú v prostredí, v ktorom odev a obuv podlieha mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu.

Návštevy dodávateľa ako i subdodávateľov pred vstupom na stavenisko musia byť taktiež vybavené vhodnými OOPP a musia absolvovať vstupnú inštrukciu z BOZP a OPP

2.11.1 Pracovný odev a OOPP

Všetci zamestnanci na stavbe budú zreteľne označení podľa svojho zamestnávateľa

- Na pracovnom odeve (logom)
- Na ochrannej prilbe (logom)

Každý zamestnanec musí byť vybavený vhodnými OOPP pre všetky riziká, ktorým je vystavený pri výkone svojej činnosti.

Používanie OOPP musí byť schváleného typu s označením oprávnenej skúšobne pre príslušné riziko a s platnou lehotou na jeho používanie.

Všetci zamestnanci na stavbe počas svojho pobytu musia trvale používať :

- Ochrannú prilbu
- Pracovnú obuv stanoveného druhu – S3 (s parametrami EN ISO 20345:2004)
- Ochranné okuliare
- Pracovné rukavice
- Pracovný odev
- Výstražnú vestu

Zásadný význam má použitie ochranných okuliarov s bočnou ochranou alebo ochranný štít tváre :

- Pri práci s karbibrúskou
- Pri práci vo vonkajšom prostredí za silného vetra a prašného počasia alebo pri práci s prašným materiálom
- Pri práci s kotúčovou pílou
- Pri rezaní asfaltu a betónu, resp. betónových panelov alebo výrobkov

Je zakázané používať pracovný ochranný odev silno znečistený horľavými látkami, predovšetkým ropnými. S takýmto odevom sa musí zaobchádzať ako s nebezpečným odpadom.

Pri používaní určitého OOPP viacerými zamestnancami je nevyhnutné urobiť opatrenia, ktoré zamedzia ohrozenie prenosnými chorobami.

Osobitná pozornosť musí byť venovaná v akom stave a lehote platnosti sú používané ochranné prostriedky na zaisťovanie prác vo výškach alebo nad voľnou hĺbkou.

Vybavenie špeciálnymi OOPP pre jednotlivé profesie a OOPP pre rizikové pracovné činnosti musí byť súčasťou vydávaných pracovných postupov alebo povolení.

2.12 Predpisy BOZP pre jednotlivé činnosti a zariadenia

Platia v plnom rozsahu :

- zákon NR SR c. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarom, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

- vyhláška Vyhláškou MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činnosti
- NV SR c. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko
- vyhláška MPSVaR c. 508/2009 Z.z. o vyhradených technických zariadeniach
Riadiacim predpisom je „Plán bezpečnosti práce“.

2.13 Elektrické rozvody na stavenisku a pracoviskách

Všetky elektrické inštalácie vo vnútri dočasných objektov na stavenisku musia vyhovovať platným predpisom a STN. Elektrické zariadenia sa môžu používať za prevádzkových a pracovných podmienok pre ktoré boli konštruované a vyrobené.

Všetky časti elektrického zariadenia musia byť mechanicky pevné, spoľahlivo upevnené a nesmú nepriaznivo ovplyvňovať iné zariadenia; musia byť dostatočne dimenzované a chránené proti účinkom skratových prúdov a preťaženi.

Pohyblivé a poddajné príklady sa musia klásť a používať tak, aby sa nemohli poškodiť a aby boli zabezpečené proti posunutiu a vytrhnutiu zo svoriek a zabezpečené aj proti skrúteniu žíl.

Pri používaní vo vonkajšom prostredí musia byť zabezpečené a vybavené ochranou stupňa IP 44.

Pri používaní rozoberateľných spojov, nesmie byť v rozpojenom stave na kontaktoch vidlíc napätie.

Elektrické zariadenia, ktoré sú pripojené pohyblivým príkladom, musia sa pri premiestňovaní odpojiť od elektrickej siete, pokiaľ nie sú upravené takým spôsobom, že sa s nimi môže manipulovať, pohybovať i pod napätím.

Dočasné elektrické zariadenia alebo ich časti musia byť v čase keď sa nepoužívajú vypnuté, pokiaľ ich vypnutie neohrozi bezpečnosť osôb a technických zariadení.

Hlavný vypínač na každom zariadení musí byť trvalo prístupný , viditeľne označený a farebne odlišený (zvyčajne červený).

Dočasné elektrické zariadenia sa nesmú zriaďovať v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu.

Elektrické zariadenia musia byť vo všetkých svojich častiach konštruované, vyrobené, montované a prevádzkované s prihliadnutím na prevádzkové napätie tak, aby sa nestali pri zvyčajnom používaní zdrojom úrazu, požiaru alebo výbuchu.

Je potrebné vykonať opatrenia :

- Proti dotyku alebo priblíženiu k častiam s nebezpečným napätím (živým častiam)
- Proti nebezpečnému dotykovému napätiu na prístupných vodivých neživých častiach (obaloch, puzdách, krytoch a konštrukciách)
- Proti škodlivým účinkom atmosférických výbojov
- Proti nebezpečenstvu vyplývajúceho z nábojov statickej elektriny
- Proti nebezpečným účinkom elektrického oblúka
- Proti škodlivému pôsobeniu prostredia na bezpečnosť elektrického zariadenia

2.14 Zabezpečovanie BOZP pre práce, ktoré bude dodávateľ stavby vykonávať na stavenisku

Vyhláška MPSVaR c. 508/2009 Z.z. definuje niektoré špeciálne technické zariadenia (vyhradené), ktoré vyžadujú osobitný režim (tlakové, zdvíhacie, plynové a elektrické zariadenia). Tieto práce môžu vykonávať len dodávateľ a subdodávateľia, ktorí majú oprávnenia od inšpektorátu práce a technickej inšpekcie. Tieto zariadenia môžu byť uvedené do činnosti len po predpísaných kontrolách, a skúškach vykonaných oprávnenou osobou.

Osoba zodpovedná za montáž a servis vyhradeného technického zariadenia musí mať platné oprávnenie a pravidelne vykonávať školenie na obsluhu vrátane overenia vedomostí. Platné podmienky sú uvedené v zákonoch, vyhláškach alebo STN.

2.14.1 Zemné práce

Pred začatím zemných prác musí dodávateľ stavebných prác overiť na stavenisku, pracovisku inžinierske siete, či sa tam nenachádzajú podzemné priestory alebo výron škodlivých látok, prerokovať, odsúhlasiť s projektantom a navrhnúť také opatrenia, aby bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci zamestnancov.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181	IČ DPH : SK2020022477	www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

Počas realizácie výkopov bude vždy prítomný určený zodpovedný zamestnanec.

Cez výkopy hlbšie ako 0,5 metra sa musia zriadiť bezpečné priechody široké minimálne 0,75 metra. Pre zamestnancov vykonávajúcich práce vo výkopoch sa musia zaistiť bezpečné zostupy a výstupy. Okraje výkopu, ktoré nie sú zapažené, sa nesmú zaťažovať do vzdialenosti 0,5 metra od hrany výkopu zeminou, materiálom, vozidlami a pod. Do kolmých nezapažených výkopov je zakázané vstupovať. Steny výkopov sa musia zabezpečiť proti zosunutiu. Zabezpečenie stien sa navrhuje a vykonáva podľa osobitných predpisov (Vyhláškou MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činnosti a oddiel II NV SR c. 396/2006 Z.z.)

2.14.2 Činnosti s elektrickým zariadením

Všetky elektrické vedenia musia byť zhotovené podľa platných predpisov a riadne označené. Káble položené na teréne je nevyhnutné chrániť proti mechanickému poškodeniu. Všetky káble križujúce pešiu alebo jazdnú komunikáciu musia byť chránené zodpovedajúcim spôsobom :

- Pevným a spoľahlivým zakotvením a prekrytím
- Vyvesením do výšky minimálne 2,5 metra nad terén

Rozvody elektriny na stavbe – pracovisku (s využitím prenosných stavebných rozvádzačov) musia byť riešené rýchlym odpojením od zdroja :

- S prúdovým chráničom o vybavovacom prúde do 30 mA na zásuvkových obvodoch (menovitého prúdu 65 A)
- Pre vyššie prúdy s elektrickým oddelením ochrannými transformátormi a pod.
- Napájaním bezpečným malým napätím SELV

Všetky elektrické zariadenia musia byť vyhotovené s dvojitou izoláciou

2.14.3 Manipulácia s bremenami

Ručnú manipuláciu s bremenami rieši NV SR c. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

Viazanie bremien sa riadi osobitnými predpismi – STN 27 0143 a 27 0144.

Zamestnanci poverení viazaním a zavesovaním bremien na zdvíhacie zariadenia musia mať kvalifikáciu viazača bremien a pri práci musia používať pridelené OOPP (ochrannú prilbu, pevnú pracovnú obuv a výstražnú oranžovú vestu)

Pred začiatkom činnosti si musí viazač preveriť stav bremena, háku a viazacích prostriedkov.

Viazacie prostriedky sa musia v zime očistiť od snehu a námrazy. Je zakázané zdvíhať bremená zasypané, upevnené, primrznuté alebo prilepené bremená vytrhávať. Pokiaľ nemožno bezpečne zistiť silu k tomu potrebnú alebo ak zariadenie nie je vybavené preťažovanou poistkou.

Pred zdvihom a ďalšou manipuláciou sa bremeno musí upevniť a zabezpečiť tak, aby nemohlo dôjsť k jeho pádu, prípadne pádu jeho častí. Bremeno sa nesmie uvažovať alebo zavesovať na mieste, z ktorého by sa mohlo vyšmyknúť alebo kde by sa mohol vzájomne poškodiť viazací alebo závesný prostriedok, prípadne bremeno. Viazanie cez ostré hrany bremena je taktiež zakázané nakoľko by mohlo prísť k znehodnoteniu viazacieho prostriedku. Na tento účel je potrebné použiť vhodné podklady príp. podložky.

Montážny priestor musí byť zaistený ohradením a označený výstražnými tabuľkami. Pred vlastným zdvihom bremena sa musí preveriť bezpečnosť zavesenia bremena jeho nadvihnutím a skontrolovať spôsob zavesenia bremena a závesných prostriedkov. Až po tejto kontrole môže byť daný pokyn na manipuláciu s bremenom – jeho zdvihnutie.

Pod dopravovanými bremenami ani v ich tesnej blízkosti sa nesmi nikto zdržiavať. Zamestnanci sa môžu priblížiť k bremenu až po jeho ustálení v mieste, kde bude bremeno zložené alebo osadené. Viazáč bremien riadi manipuláciu bremena až do úrovne miesta, kde bude uložené dohovorenými znameniami s obsluhou zdvíhacieho zariadenia. Ďalší pokyn na pohyb bremena nad úrovňou osadenia a na osadenie bremena dáva určený zamestnanec montážnej čaty. Ak dopravu bremena, jeho celú dráhu z miesta uviazania na miesto osadenia alebo uloženia nemôže sledovať zamestnanec, ktorý bremeno uviazal musí sa medzi ním, žeriavnikom a zamestnancom ktorý bude bremeno osadzovať alebo ukladať, určiť spôsob dorozumievania sa.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

Určený zamestnanec montážnej čaty sa musí vždy presvedčiť o správnom osadení bremena a jeho zaistení proti prípadnému pádu.

Ak pri doprave bremena k miestu montáže nemožno dosiahnuť jeho plynulý pohyb, bremeno sa musí viesť pomocnými lanami a to z bezpečného a pevného miesta. Laná sa musia upevniť spôsobom vylučujúcim ohrozenie zamestnanca pri ich odopínaní. Pomocné lano sa nesmie omotať alebo inak upevniť na častiach tela zamestnanca.

Na zavesené bremená sa nesmie vstupovať, ani sa nesmie na nej ukladať pracovné náradie alebo iný materiál.

2.14.4 Činnosti so strojmi a strojnými zariadeniami

Pri práci sa môžu používať len stroje a strojné zariadenia (ďalej len stroje), ktoré svojou konštrukciou, zhotovením a technickým stavom zodpovedajú predpisom na zaistenie bezpečnosti práce (stavebné stroje, mechanizmy a pod.)

Stroje sa môžu používať len na účely, na ktoré sú technicky spôsobilé, konštruované a v súlade s podmienkami určenými výrobcom a technickými normami.

Dodávateľ stavebných a montážnych prác je povinný vydať pokyn na obsluhu a údržbu strojov, ktoré obsahujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a prevádzky. Pokyny na obsluhu a údržbu musia podľa druhu stroja obsahovať :

- Povinnosti obsluhy pred začatím prevádzky stroja
- Povinnosti obsluhy počas prevádzky stroja
- Rozsah, lehoty a spôsob vykonávania údržby vrátane revízií
- Spôsob zabezpečenia stroja počas prevádzky, pri premiestňovaní, odstavovaní z prevádzky, opravách a proti nežiaducemu uvedeniu do chodu
- Umiestnenie a zabezpečenie stroja po skončení prevádzky
- Zakázané manipulácie a činnosti
- Spôsob a rozsah záznamov o prevádzke a údržbe stroja

2.14.5 Obsluha strojov a zariadení

Stroje môže samostatne obsluhovať len zamestnanec, ktorý má pre túto činnosť odbornú kvalifikáciu.

Ak má stroj charakter vyhradeného technického zariadenia, musí obsluha spĺňať aj požiadavky stanovené na jeho obsluhu

2.14.6 Zakázané činnosti

1. uviesť do chodu a používať stroj, ak sa nachádzajú okrem obsluhy v jeho nebezpečnej blízkosti iné osoby
2. uvádzať do chodu a používať stroj, ak je zdemontované alebo poškodené niektoré ochranné, prípadne bezpečnostné zariadenie
3. odstraňovať za chodu stroja odpad z nebezpečných miest, ak to nie je technicky riešené alebo povolené v návode na obsluhu
4. dotýkať sa pohybujúcich sa častí strojov telom alebo predmetmi a náradím držaným v rukách okrem prípadov, ktoré pripúšťa návod na obsluhu
5. pracovať so strojom za zníženej viditeľnosti a v noci, ak pracovný priestor stroja a pracovisko nie sú dostatočne osvetlené
6. pracovať so strojom, v ktorého nebezpečnej blízkosti sú iné stroje alebo dopravné prostriedky s výnimkou tých, ktoré pracujú vo vzájomnej súčinnosti so strojom
7. premiestňovať a prepravovať osoby na stroji alebo v jeho pracovnom zariadení, ak to nie je povolené výrobcom
8. pohybovať pracovným zariadením nad osobami a nad osadenou kabínou vodiča dopravných prostriedkov
9. pracovať so strojom a pracovným nástrojom na mieste, na ktoré nie je z miesta obsluhy vidieť a kde by mohlo nastať ohrozenie osôb alebo iného zariadenia
10. ovládať stroj nebezpečným spôsobom, ktorý môže vyvolať nežiaduce rozkolísanie pracovného zariadenia alebo bremena

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčinská ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

11. pohybovať sa so strojom, jeho pracovným zariadením alebo inými vyčnievajúcimi cestami v ochrannom pásme elektrického vedenia, ak nie sú dodržané predpísané bezpečnostné požiadavky alebo vypnutý elektrický prúd
  12. jazdiť cez elektrické káble, ak nie sú vhodne chránené proti mechanickému poškodeniu
  13. opustiť miesto obsluhy stroja, ak je stroj alebo jeho pracovné zariadenia v prevádzke
  14. vykonávať údržbu, čistenie a opravy, ak nie je stroj a jeho pracovné zariadenie zabezpečené proti samovoľnému pohybu a náhodnému spusteniu a ak nie je vylúčený styk osoby s pohybujúcimi sa cestami stroja
  15. vykonávať opravy na pásoch stroja s pásovým podvozkom, ak nie je stroj zabezpečený proti samovoľnému pohybu
  16. pohybovať sa po stroji mimo určených prístupov,
  17. vyradovať z činnosti bezpečnostné, ochranné a poistné zariadenia a meniť ich predpísané parametre
  18. fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom pri kontrole a čerpaní pohonných hmôt a pri používaní ľahko zápalných čistiacich prostriedkov
  19. na uľahčenie spúšťania motora používať otvorený oheň
  20. okrem osobných potrieb obsluhy umiestňovať do kabíny akékoľvek predmety (nádrie, laná, mazivá, čistiace prostriedky a pod.) ak na tento účel nie je v kabíne vyhradená uzatvárateľná schránka
  21. zavesovať viazacie prostriedky na koniec háku zdvíhacieho zariadenia.
- V prípade ďalších činností je dodávateľ povinný plniť aj opatrenia vyplývajúce z Vyhlášky MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností

2.15 Spracovanie hodnotenia nebezpečenstiev a rizík vyplývajúcich z pracovného procesu a pracovného prostredia

Dodávateľ a subdodávateľia sú povinní v zmysle § 6 odsat. 1) písm. c) zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami.

Pre jednotlivé práce musia byť vypracované technologické alebo pracovné postupy, ktoré musia riešiť :

- Nadväznosť a súbeh jednotlivých pracovných operácií
- Použitie strojov, zariadení a špeciálnych pracovných prostriedkov, pomôcky a podobne
- Druhy a typy pomocných stavebných konštrukcií
- Spôsob dopravy (zvislej i vodorovnej) materiálov, prípadne osôb, vrátane skladovacích plôch a podobne
- Technické a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti zamestnancov, pracoviska a okolia
- Opatrenia pri stavebných prácach pri mimoriadnych podmienkach
- Iné skutočnosti majúce vplyv na bezpečnosť

2.16 Hlásenie pracovných úrazov, nehôd a porúch technických zariadení

V zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení musia byť všetky nehody, úrazy a poruchy, ktoré môžu viesť k poraneniám, haváriám alebo stratám oznámené dodávateľovi. Ak sa zamestnancovi na stavenisku vyskytne aj najmenšie poranenie, musí sa zaznamenať v knihe drobných úrazov, ktorá sa nachádza pri lekárnike. Ak je charakter úrazu väčšieho rozsahu, je potrebné spísať záznam o registrovanom pracovnom úraze.

Každá nehoda alebo výskyt nebezpečenstva týkajúca sa staveniska, pracoviska, osôb alebo zariadenia sa musí hlásiť koordinátorovi BOZP alebo technikovi BOZP.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

2.17 Rebríky

Rebríky je možné používať len na krátkodobé fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia. Pri vystupovaní alebo zostupovaní musí byť zamestnanec otočený tvárou k rebríku a musí mať možnosť pridržať sa ho obidvomi rukami.

Po rebríku sa nesmie vynášať alebo znášať bremeno ťažšie ako 20 kg. Na rebríkoch je zakázané pracovať nad sebou. Vystupovať a zostupovať po rebríku súčasne viacerými zamestnancami je zakázané. Na rebríkoch sa nesmú vykonávať práce, pri ktorých sa používajú pneumatické nástroje, vstreľovacie prístroje, reťazové pily a iné nebezpečné nástroje.

Rebríky používané na výstup musia presahovať výstupnú plošinu o 1,10 metra. Presah rebríka sa môže nahradiť pevnými držadlami alebo inou pevnou konštrukciou, za ktorú sa možno spoľahlivo zachytiť. Na zabezpečenie stability musí byť rebrík zabezpečený proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu. Sklon jednoduchého rebríka nesmie byť menší ako 1 : 2,5;

Na výstup a zostup medzi podlahami lešenia možno použiť aj drevené zbíjané s najväčšou dĺžkou 3,5 metra s priečkami vsadenými do zdvojených postranníc, technicky dokumentované typovým výkresom a výpočtom. Na rebríku možno pracovať len v bezpečnej vzdialenosti od horného konca rebríka, pri jednoduchom rebríku vo vzdialenosti chodidiel najviac 0,8 metra; pri dvojitom rebríku najviac o 0,5 metra od konca rebríka.

Vizuálne prehliadky rebríkov sa musia vykonať pri výdaji zo skladu alebo pri prijíme do skladu a pred každým použitím. Podľa požiadaviek technických noriem dodávateľ stavebných prác je povinný pravidelne vykonávať skúšky stability a pevnosti rebríkov najmenej raz za rok. Poškodené rebríky a tie, ktoré nevyhoveli skúškam sa nesmú používať a preto ich je potrebné z pracoviska odstrániť.

Dvojité rebríky musia zabezpečovať retiazky, ťahadlá a kovanie.

2.18 Lešenia

Pracovné lešenie

Pracovné lešenie je dočasná konštrukcia, ktorá slúži na zaistenie bezpečného pracovného miesta pri výstavbe, údržbe, oprave alebo demolácii budov, prípadne iných konštrukcií a na zaistenie bezpečného prístupu na pracovné miesta vhodného pre vykonávanú prácu.

Požiadavky vyplývajúce z tejto definície môže zabezpečiť iba konštrukcia, ktorá je správne navrhnutá, vyrobená, zmontovaná a udržiavaná.

Všeobecné zásady navrhovania systémového pracovného lešenia a prevádzkové požiadavky na lešenia, ktoré na zabezpečenie stability vyžadujú kotvenie do príslušných konštrukcií, sa podobne špecifikujú v týchto technických normách:

- STN EN 12811-1 Dočasné zariadenie staveniska. Časť 1: Lešenia, Prevádzkové požiadavky
- STN EN 12811-2 Dočasné zariadenie staveniska. Časť 2: Informácie o materiáloch
- STN EN 12811-3 Dočasné zariadenie staveniska. Časť 3: Informácie o materiáloch
- STN EN 12810-1 Fasádne dielcové lešenia. Časť 1: Špecifikácie výrobkov
- STN EN 12810-2 Fasádne dielcové lešenia. Časť 2: Špeciálne metódy konštrukčného návrhu
- STN EN 74-1 Spojky, nastavovacie spojky a pätky na použitie v pracovných a podperných konštrukciách. Časť 1: Rúrkové spojky
- STN EN 74-2 Spojky, nastavovacie spojky a pätky na použitie v pracovných a podperných konštrukciách. Časť 2: Špeciálne spojky
- STN EN 74-3 Spojky, nastavovacie spojky a pätky na použitie v pracovných a podperných konštrukciách. Časť 3: Ploché pätky a voľne nastavovacie spojky

Pri navrhovaní samostatne stojacich pojazdných lešení sú relevantné tieto normy:

- STN EN 1004 Pojazdne pracovné dielcové lešenia. Materiály, rozmery, návrhové zaťaženia a bezpečnostné požiadavky
- STN EN 1298 Pojazdne pracovné dielcové lešenia. Pravidlá a zásady vypracovania
- STN 73 8101 Lešenie. Spoločné ustanovenia spolu s normou STN 73 8101/a,
- STN 8107 Rúrkové lešenia (október 1981) spolu s normou STN 73 8107/a a STN 738107/Z2.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

V uvedených normách sa veľmi podrobne špecifikujú požiadavky na návrh lešenia z hľadiska jeho rozmerov a schopnosti prenášať zaťaženia. Statický návrh je doplnený o konštrukčnú analýzu a postup posúdenia statického návrhu lešenia.

Z hľadiska bezpečnosti pri montáži a používaní pojazdných lešení je dôležitá norma STN EN 1298. Podľa tejto normy je dodávateľ pojazdného lešenia zodpovedný nielen za jeho vyhotovenie, ale aj za vypracovanie návodu na montáž a používanie v príslušnom národnom jazyku. Návod musí byť k dispozícii na mieste, kde sa lešenie používa.

Normou sa stanovujú podrobné požiadavky na obsah aj na formu spracovania návodu.

Spracovateľ návodu musí napríklad uviesť počet osôb, ktorý je nevyhnutný na montáž a demontáž lešenia, špecifikovať požiadavky na priestor určený na jeho postavenie, vypracovať postup stavania lešenia (montáž všetkých prvkov) s presným opisom jednotlivých krokov, ktorý musí byť znázornený aj na obrázkoch doplnených sprievodným textom. V návode musia byť uvedené tiež informácie o prípustnom zaťažení lešenia vrátane počtu zaťažených podlahových plôch, zásady pri určení zaťaženia, podmienky, pri ktorých treba použiť stabilizátory, spôsob premiestňovania lešenia, údaje o kontrole, ošetrovaní a údržbe lešenia a mnohé ďalšie požiadavky a informácie.

Montáž lešenia

Nedostatky pri montáži lešenia:

- nesprávne založenie lešenia (podklad je nerovný alebo má malú únosnosť, pätky sú podložené tehľami alebo krátkymi odrezkami dosiek – niekedy aj vo viacerých vrstvách, nadmerné vysunutie nastaviteľných pätičiek),
- nedostatočné ukotvenie lešenia do príľahlej stabilnej stavebnej konštrukcie (malá hustota kotvenia, kotvy osadené do málo únosných častí konštrukcie, napríklad škár alebo tehál prasknutých pri vŕtaní otvoru na kotvu, kotvenie lešenia na nevhodných prvkoch, napríklad stred tyče zábradlia a pod.),
- nesprávny montážny postup – nezabezpečenie stability konštrukcie lešenia vo všetkých fázach montáže (napríklad zhotovovanie kotvenia alebo stuženia až po ukončení montáže nadmerne vysokej konštrukcie lešenia),
- nesprávny postup pri demontáži – odstraňovanie kotvenia po veľkej výške lešenia, najmä pri zatepľovaní, aby sa dali z lešenia upraviť – uzavrieť otvory vo fasáde v miestach kotiev,
- vynechanie zárážok pri podlahe lešenia brániacich pádu predmetov (je to jeden z najčastejších sa vyskytujúcich nedostatkov),
- nedostatočné zaverovanie – uhlopriečne stuženie lešenia – napríklad vynechanie stuženia v miestach podchodov a podjazdov,
- zmontovanie lešenia nad úroveň zhotovenej stavebnej konštrukcie do väčšej výšky, ako uvádza výrobca vo svojom technologickom predpise,
- vynechanie zábradlia v tých miestach na strane členitej fasády, ktoré sú od fasády vo vzdialenosti viac ako 25 cm, vynechanie strednej tyče zábradlia,
- nesprávne alebo chýbajúce uzemnenie lešenia,
- nedostatočné dotiahnutie skrutiek v spojkách,
- použitie pokrivených alebo inak poškodených prvkov lešenia,
- nevhodné alebo nesprávne uložené podlahové dielce (dielce presahujúce ako konzoly za bod uloženia, nezabezpečené proti posunutiu, uložené s presahom na seba, medzery s nedovolenou šírkou medzi dielcami),
- kombinácia niekoľkých nedostatkov.

Pri bežných prácach na fasáde sa na strane lešenia príľahlej k fasáde zábradlie spravidla nemontuje, pretože by prekážalo pri pracovnej činnosti. Šírka medzery je však vtedy malá a nehrozí, že by cez ňu pracovník prepadol.

Súčasne s postupom prác do výšky sa musia ihneď zakrývať všetky vzniknuté otvory a priehlbne s pôdorysným rozmerom kratšej strany alebo priemeru nad 0,25 m, predovšetkým poklopmi zabezpečenými proti posunutiu, alebo ich treba zabezpečiť inou ochrannou konštrukciou.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

Bezpečnostné predpisy pre stavby lešení

Pri stavbe lešení treba z hľadiska bezpečnosti práce dôsledne dodržiavať platné technické normy a montážne návody výrobcov lešení vypracované na ich základe. Okrem návodov treba rešpektovať predovšetkým platné zákony, nariadenia a vyhlášky.

Z legislatívnych predpisov, ktoré sú v súčasnosti platné na Slovensku, sa na lešenia vzťahujú najmä nariadenie vlády č. 396/2006 Z. z. (príloha č. 3) a Vyhláška MPSVaR č. 147/2013 Z. z. o BOZP pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

Príloha č. 3 k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z. stanovuje bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko, a teda aj na lešenie. V časti B – osobitné požiadavky pod bodom 6 sa v prílohe uvádzajú tieto požiadavky:

- Každé lešenie musí byť odborne navrhnuté, montované a udržiavané, aby bolo bezpečné po stránke statickej, funkčnej a pracovnej.
- Pracovné plošiny, lávky a prístupy musia byť montované, navrhované, dimenzované, chránené a používané tak, aby zamestnancov chránili pred pádom a padajúcimi predmetmi.
- Lešenia musí skontrolovať odborne spôsobilá osoba:
  - a) pred ich prevzatím,
  - b) v pravidelných intervaloch,
  - c) po prestavbe, dočasnom prerušení prác, mimoriadnych poveternostných vplyvoch alebo po seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu.
- Rebríky musia byť dostatočne pevné a riadne udržiavané. Musia byť používané správne, na príslušných miestach a na účely, na ktoré boli určené.
- Pojazdne lešenia musia byť zabezpečené proti neželanému pohybu.

Práce vo výške

Základné ustanovenie

Za prácu vo výške a nad voľnou hĺbkou sa považuje práca a pohyb pracovníka, pri ktorom je ohrozený pádom z výšky, do hĺbky, prepadnutím alebo zosunutím. Pri tejto činnosti sa musí pracovník chrániť proti pádu.

Zabezpečenie proti pádu

Ochrana pracovníkov proti pádu sa musí vykonať kolektívnym alebo osobným zabezpečením nezávisle od výšky na všetkých pracoviskách a komunikáciách nad vodou alebo inými látkami, kde hrozí nebezpečenstvo poškodenia zdravia, a od výšky 1,5 m na všetkých ostatných pracoviskách a komunikáciách, ak táto vyhláška neurčuje inak.

Súčasne s postupom prác do výšky sa musia ihneď zakrývať všetky vzniknuté otvory a priehlbne s pôdorysným rozmerom kratšej strany alebo priemeru nad 0,25 m, predovšetkým poklopami zabezpečenými proti posunutiu, alebo ich treba zabezpečiť inou ochrannou konštrukciou.

Kolektívne zabezpečenie

Ochranné a záchytné konštrukcie (ochranné zábradlie, ochranné ohradenie, lešenie, poklapy, záchytné ohradenie, záchytné lešenie, záchytné siete) musia byť dostatočne pevné a odolné proti vonkajším silám a nepriaznivým vplyvom a upevnené tak, aby bezpečne uniesli predpokladané namáhanie. Ich únosnosť sa musí preukázať statickým výpočtom alebo iným záväzným podkladom.

Konštrukcie na zvyšovanie miesta práce

Pri postupe prác do výšky sa miesto práce i úroveň pracoviska musí zvyšovať tak, aby pracovníci mohli pracovať bezpečne, aby sa vzájomne neohrozovali a mohli pracovať v obvyklej pracovnej výške. Za obvyklú pracovnú výšku sa pri ťažkých prácach (murovanie z tehál a tvárnic, manipulácia s bremenami, ťažkým náradím a pod.) považuje práca do výšky 1,5 m, pri ostatných prácach (natieranie, omietanie, obkladanie, pripevňovanie a spájanie ľahkých predmetov a pod.) práca do výšky 2,0 m nad úrovňou pracovnej podlahy.

Rebríky sa nesmú používať ako podperný alebo nosný prvok podláh lešenia s výnimkou lešenárskych rebríkov.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarom, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

Na zvyšovanie miesta práce alebo na výstup sa nesmú používať labilné predmety a predmety určené na iné použitie (vedrá, sudy, debny, radiátory, bezpečnostné siete a pod.).

Odovzdanie a prevzatie konštrukcie

Všetky konštrukcie na práce vo výškach sa môžu odovzdať do užívania len po ich úplnom ukončení a vybavení. O odovzdaní a prevzatí konštrukcie do užívania sa vykoná zápis do stavebného denníka alebo do iného prevádzkového dokladu.

Zápis do stavebného denníka alebo iného prevádzkového dokladu sa nevyžaduje pri:

- normalizovaných alebo typizovaných ľahkých pracovných stabilných lešení s výškou pracovnej podlahy do 1,5 m,
- jednomiestnych sedačkách,
- pohyblivých pracovných plošinách, ak pri premiestňovaní na iné pracovisko neboli demontované ich nosné časti, pričom sa za demontáž nepovažuje úprava nosných častí do prepravnej polohy.

2.19 Súbeh dvoch dodávateľov na pracovisku

Vzhľadom na riešenie montážnych prác v uvedených objektoch môžu nastať situácie, keď na jednom pracovisku budú súčasne plniť svoje pracovné povinnosti pracovníci viacerých dodávateľov resp. subdodávateľov. Vzájomné vzťahy medzi nimi musia byť vzájomne dohodnuté a písomne potvrdené. Rozvrhnutie pracoviska sa musí dohodnúť minimálne jeden týždeň vopred. Počas realizácie prác zamestnávateľ a samostatne zárobkovo činná osoba uplatňujú všeobecné zásady prevencie a požiadavky na zaistenie BOZP ustanovené zákonom s prihliadnutím najmä na vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku – pracovisku alebo v jeho tesnej blízkosti. Vzájomné vzťahy, záväzky a povinnosti v oblasti BOZP sa musia medzi účastníkmi výstavby vopred dohodnúť a musia byť obsiahnuté v zápise o odovzdaní staveniska (pracoviska), ak nie sú obsiahnuté v zmluve o dielo.

Na spoločných pracoviskách sa zakazuje zamestnancom vstupovať do ohradených priestorov firiem. Každá firma na spoločnom pracovisku má svoje pracovisko ohradené bezpečnostnou výstražnou páskou s piktogramom.

Dodávateľ stavebných, montážnych prác je povinný oboznámiť ostatných dodávateľov, subdodávateľov s požiadavkami BOZP obsiahnutých v projekte stavby a v dodávateľskej dokumentácii.

Koordinácia zahŕňa spoluprácu medzi zamestnávateľmi na stavenisku – pracovisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje, usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informovanie podľa zákona a zapojenie samostatne zárobkovo činné osoby do tohto procesu, ak je to potrebné.

Dodávateľ je povinný presvedčiť sa, či zamestnanci iného zamestnávateľa, ktorí budú vykonávať práce v jeho priestoroch dostali potrebné informácie a pokyny na zaistenie BOZP platné pre jeho priestory, najmä informácie podľa § 9 NV SR c. 396/2006 Z.z. a v prípade, že ich nedostali, upozorniť na to ich zamestnávateľa a podľa potreby vykonať opatrenia.

2.19.1 Spolupráca na spoločnom pracovisku

Ak na jednom pracovisku plnia úlohy zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie, je spolupráca zamestnávateľov a týchto osôb pri prevencii, príprave a vykonaní opatrení na zaistenie BOZP, koordinácia činností a vzájomná informovanosť súčasťou uzavretých zmlúv. Zmluva určí, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie BOZP na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu. Ak sa nedohodnú, zodpovedá každý z nich v plnom rozsahu. Zamestnávateľia, ktorých zamestnanci plnia úlohy na spoločnom pracovisku, sú povinní navzájom sa informovať najmä o možných ohrozeniach, preventívnych opatreniach a opatreniach na poskytnutie prvej pomoci, na zdoľávanie požiarov, záchranných prác a na evakuáciu zamestnancov. Tieto informácie je každý zamestnávateľ poskytnúť svojim zamestnancom a zástupcom zamestnancov pre BOZP.

Zamestnávateľ vykonávajúci montážne, opravárenské, stavebné a iné fyzické a právnické osoby je povinný dohodnúť sa s investorom (objednávateľom prác) zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon práce. Práce sa môžu začať až vtedy, keď je pracovisko náležite zabezpečené a vybavené.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

2.20 Zdravotná spôsobilosť zamestnancov na výkon činnosti

Pri nástupe do práce a v súvislosti s výkonom práce sa posudzuje zdravotná spôsobilosť zamestnancov. Zamestnávateľ je povinný v zmysle § 19 NV SR c. 126/2006 Z.z. v platnom znení zabezpečiť pre svojich zamestnancov lekárske preventívne prehliadky. Na základe výsledkov môže zamestnávateľ zaradiť pracovníka na práce a činnosti, ktoré sú v súlade so zdravotnou spôsobilosťou. U zamestnancov, ktorí vykonávajú činnosti, pre ktoré sa vyžaduje osobitná zdravotná spôsobilosť, musí dodávateľ stavebných prác zabezpečiť a umožniť zamestnancom absolvovanie lekárskej prehliadky a získanie stanovisko lekára.

Zamestnávateľ je povinný najmä :

- Neprijímať zamestnancov bez kladného posudku zo vstupnej lekárskej prehliadky
- Zabezpečiť, aby zamestnanci nevykonávali pracovné činnosti bez kladného lekárskeho posudku, alebo sa v stanovenom termíne nepodrobili lekárskej prehliadke
- Vysielat' zamestnancov na periodické, mimoriadne, vstupné prípadne výstupné lekárske prehliadky v stanovených lehotách určených pre jednotlivé odbornosti a kvalifikácie.

V zmysle zákona NR SR c. 124/2006 Z. z. § 6 písmeno o) v platnom znení je zamestnávateľ povinný zaradovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu, schopnostiam a na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti.

3 PROTIPOŽIARNE OPATRENIA

3.1 Povinnosti zamestnancov

Zabezpečenie ochrany pred požiarimi je súčasťou zodpovednosti a povinnosti každého vedúceho zamestnanca podľa rozsahu jeho pôsobnosti. Zároveň zodpovedá za realizáciu protipožiarnych opatrení a za dodržiavanie protipožiarnych predpisov, pracovných inštrukcií, postupov a technologickej disciplíny a nepripustí ich porušovanie.

Svoju zodpovednosť nemôže preniesť na podriadených alebo technika požiarnej ochrany.

Všetci zamestnanci na stavbe sú povinní poznať a dodržiavať predpisy o ochrane pred požiarimi a plniť stanovené úlohy na úseku prevencie, vrátane účasti na školení a odbornej príprave. Bez meškania musí ohlásiť nadriadenému alebo členovi požiarnej hliadky Závady a nedostatky ohrozujúce požiaru bezpečnosť.

3.2 Povinnosti protipožiarnych hliadok

Protipožiarne hliadky pracoviska resp. asistenčné budú zriadené na základe vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z.z. v platnom znení.

3.3 Preventívne opatrenia

Zákaz spaľovania horľavých látok a odpadu na stavbe.

Ochrana pred požiarom

Práce s otvoreným ohňom a inými zdrojmi zapálenia v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu alebo požiaru je možný len na základe písomného súhlasu príslušného okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru, kde sa stanovujú podmienky za ktorých je možné požiar založiť.

4 OCHRANNÉ PÁSMO INŽINIERSKÝCH SIETÍ

4.1 V energetike

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektro energického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je :

- **10 metrov** pri napätí od 1kV do 35 kV vrátane, v súvislých lesných priesekoch 7metrov
- **15 metrov** pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčinská ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

- **20 metrov** pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane
  - **25 metrov** pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane
  - **35 metrov** pri napätí nad 400 kV
  - Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je **2 metre** od krajného vodiča na každú stranu.
- V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:
- Zriaďovať stavby a konštrukcie
  - Pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 metre, vo vzdialenosti presahujúcej 5 metrov od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia
  - Uskladiť ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - Vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb, majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky
- Ochranné pásmo podzemného elektrického vedenia** je vymedzené zvislými rovinami po obidvoch stranách krajných káblov vedenia vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je :
- **1 meter** pri napätí do 110 kV, vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - **3 metre** pri napätí nad 110 kV

4.2 V plynárstve

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia

takáto :

- **4 metre** pre plynovody a plynové prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm
- **8 metrov** pre plynovody a plynové prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm
- **12 metrov** pre plynovody a plynové prípojky s menovitou svetlosťou do 700 mm
- **50 metrov** pre plynovody a plynové prípojky s menovitou svetlosťou nad 700 mm
- **1 meter** pre nízkotlaké a strednotlaké plynovody a plynovodné prípojky, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce
- **8 metrov** pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúry uzly, zariadenia protikorozynej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady propán – butánu a pod.)

4.3 V telekomunikáciách

Telekomunikačné zariadenia je možné chrániť ochrannými pásmami, v ktorých sú v rozsahu stanovených prevádzkových predpisov, zakázané alebo obmedzené stavby, zariadenia, úpravy povrchu a porasty, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia a ich plynulý, bezpečný a nerušený chod.

Rovnakým spôsobom môžu byť zakázané alebo obmedzené niektoré činnosti v ochranných pásmach alebo v ich blízkosti.

Ochranné pásma chrániace podzemný diaľkový kábel aj zariadenie, ktoré je jeho súčasťou, je široké **2 metre** a prechádza v celej dĺžke káblvej trasy. V niektorej trase sa môže toto pásmo v určitých bodoch rozšíriť až na **3 metre**. Hĺbka ochranného pásma je **3 metre** a výška tiež **3 metre** (rátané od úrovne pôdy). Pre umiestnenie káblových vedení v zastavených územiach a pod komunikáciami platia zvláštne predpisy.

4.4 Vodných potrubí

Odporúčané pásmo vodovodného potrubia je **2,0 metra** od vonkajšieho kraja potrubia horizontálne na obidve strany.

Ak sú zemné práce vykonávané pozdĺž podzemných a nadzemných vedení a pri križovaní s nimi, postupuje sa podľa STN 73 3050 – Zemné práce.

V miestach, kde je podzemné a nadzemné vedenie, alebo kde sa môže uloženie podzemného vedenia predpokladať, postupuje sa podľa príslušných predpisov (zákony, normy stanovujúce

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

ochranné pásma). Odkrývanie podzemných vedení sa môže robiť strojne, keď to predpisy dovoľujú, najbližšie do vzdialenosti **1 meter** od jeho vyznačenej polohy. Vedenie má byť, ak je to z prevádzkových dôvodov možné po dobu práce vyradené z prevádzky. Ďalšie práce sa robia **ručne**, spôsobom zodpovedajúcim charakteru vedenia a o bezpečnostných opatreniach musia byť zamestnanci pred začatím prác preukázateľne poučení.

4.5 Označovanie podzemných vedení výstražnými fóliami

Ako výstražné fólie sa používajú fólie vyrobené z polyetylénu, iných materiálov podobných vlastností alebo regranulátov z nich.

Šírka fólií sa volí tak, aby presahovala šírku podzemného vedenia, prípadne šírku súbežne položených podzemných vedení najmenej 50 mm na obidve strany od vonkajších okrajov podzemného vedenia.

Na označenie podzemných vedení sa používajú farby výstražných fólií nasledovne:

Farba	Podzemné vedenie	Názov farebného odtieňa
Oranžová	Oznamovacie káble, káblovody (potrubná pošta)	Dopravná oranžová
Červená	Silnoprúdové káble	Dopravná červená
Modrá	Železničné, zabezpečovacie a oznamovacie káble	Dopravná modrá
Biela	Vodovody	Dopravná biela
Žltá	Plynové potrubia	Dopravná žltá
Zelená	Tepelné siete (bezkanál.)	Dopravná zelená
Hnedá	Dial'kovody horľavých kvapalín	Béžovohnedá
Čierna	Dial'kovody horľavých skvapalnených uhlovodíkových plynov	Dopravná čierna

5 PORUŠENIE POVINNOSTÍ, SANKCIE

5.1 Sankcie

V prípade porušenia povinností vyplývajúcich z predchádzajúcich bodov tohto plánu BOZP a nasledovného neodstránenia nedostatkov budú koordinátor bezpečnosti, autorizovaný technik BOZP resp. stavbyvedúci oprávnení nariadiť prerušenie prác. Dôsledky a škody vyplývajúce z prerušenia prác znáša príslušný dodávateľ, subdodávateľ na ktorého strane prišlo k zanedbaniu povinností.

Za každé porušenie povinností vyplývajúce z plánu BOZP má koordinátor bezpečnosti, autorizovaný technik BOZP resp. stavbyvedúci právo uplatniť a dodávateľ resp. subdodávateľ je povinný nahradiť všetky škody a skutočnosti, ktoré spôsobil neplnením zmluvných povinností.

Schválené sankcie budú tvoriť prílohu každej zmluvy, dohody so subdodávateľom.

6 VYBAVENIE LEKÁRNICKY NA STAVENISKU, PRACOVISKU

Súčasťou lekárnicky je aj kniha úrazov, do ktorej sa zaznamená každé poranenie.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčinská ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

6.1 Obsah náplne do nástennej lekárnicky – Administratíva a stavenisko

A. LIEČIVÁ		
Ophthalmol - Septonex	1	Roztok na výplach očí
Dezinfekčný roztok – Ajatín 25 ml.	1	Dezinfekcia - drobné rany
B. Obväzový materiál		
Fixačné ovínadlá		Sterilné prekrytie rán, upevnenie gázového krycieho obväzu
Obväz hydrofilný sterilný (6 cm x 5 m)	1	
Obväz hydrofilný sterilný (8 cm x 5 m)	1	
Obväz hydrofilný sterilný (10 cm x 5 m)	1	
Elastické ovínadlá		Upevnenie gázového krycieho obväzu napr. pri krvácaní, fixácia kĺbov
Obväz elastický (6 cm x 5 m)	1	
Obväz elastický (8 cm x 5 m)	1	
Ovínadlov krycí obväz		Tlakový obväz na väčšie rany
Obväz hotový sterilný č. 2	1	
Kompresy z gázy		Malé a väčšie rany, popáleniny, krvácanie, sterilné prekrytie pri poranení očí
Gáza hydrofilná skladaná sterilná (7,5 x 7,5 cm / 5 ks)	1	
Gáza hydrofilná skladaná sterilná (5 x 7,5 cm / 1 ks)	3	
Náplastové rýchloobväzy		Fixácia obväzov, malé rezné rany, rezné odreniny, bodné tržné rany
Náplast hladká (2,5 cm x 5 m)	1	
Náplast s vankúšikom (4 cm x 8 cm)	10	
Náplast s vankúšikom (2 cm x 8 cm)	2	
Náplast s vankúšikom, umývateľná (19 x 72 mm), STRIP	4	
C. Zdravotnícke pomôcky		
Trojrohá šatka	1	Fixácia zlomenín
Vata obväzová skladaná	1	Čistenie, prekrytie rán
Ovínadlo škrtiace gumové (dĺžka 70 cm)	1	Zastavenie závažného krvácania
Resuscitačná rúška s ventilom	1	Hyg. požiadavka pri dýchaní z úst do úst
Izotermická fólia 150 x 200 cm	1	Ochrana pri strate tepla pri šokovom stave, podchladení, popáleninách a pod.
Rukavice prvého kontaktu (jednorázové)	2	Prevencia kontaminácie s krvou a inými výlučkami
PVC fólia 20 x 20 cm, hrúbka 0,12 mm	1	Na prekrytie otvoreného poranenia hrudníka
Nožnice (nehrdzavejúce), dĺžka 15 cm	1	Strihanie obväzov, šatstva a pod.
Zatvárací špendlík	8	Fixovanie ovínadlových obväzov, trojrohej šatky
Teplomer lekársky v puzdre	1	Meranie teploty
Pinzeta	1	Odnímanie častíc z rany a pod.
Krieda biela	1	Označenie miesta nehody
Igelitové vrečko	3	(2x amputačné zariadenie) – transport amputovanej časti tela, 1x odpad zdravotníckeho materiálu
D. Doplnky		
Water Jel – vrečko 3,5 g (alebo plastická fľaša 60 ml)	1	Na ošetrovanie popálenín, len kde hrozí popálenie

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181	IČ DPH : SK2020022477	www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

6.2 Autolekárničky, pre poskytnutie prvej pomoci pri dopravnej nehode

Obsah autolekárničky :

Gáza hydrofilná, skladaná, sterilná 7,5 x 7,5 4 ks
 Septonex spray 50 ml. 1 ks
 Resuscitacné rúško s ventilom 1 ks
 Izotermická fólia 1 ks
 Trojrohá šatka 2 ks
 Gumové rukavice 1 pár
 PVC rúško 20 x 20 cm 1 ks
 Náplast hladká , šírka 1,5 cm 1 ks
 Obväz hotový , sterilný c. 4 4 ks
 Ovínadlo hydrofilné, sterilné 10 cm x 5 m 1 ks
 Ovínadlo hydrofilné, sterilné 6 cm x 5 m 1 ks
 Ovínadlo škrtiace, gumové min. dĺžka 70 cm 1 ks
 Náplast s vankúšikom 8 cm x 4 cm 10 ks
 Ovínadlo pružné IDEAL 6 cm x 5 m 1 ks
 Traumacel 2 gr. 1 ks

7 BEZPECNOSTNÉ ZNACKY

Bezpečnostné oznacenie sa bude vzťahovať na konkrétne práce, činnosti predmety alebo situácie a poskytne pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie BOZP podľa potreby prostredníctvom znaciek ktoré sú uvedené v STN 01 8012 – 2, SYNEN 61310 – 1 a NV SR c. 387/2006 Z.z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného oznacenia pri práci.

7.1 Zákazové symboly

Zákaz fajčenia

Zákaz fajčenia
a používania
otvoreného ohňa

Zákaz vstupu pre chodcov

Zákaz hasenia vodou

Zákaz pitia

Nepovolaným vstup zakázaný

Priemyselným vozidlám vjazd zakázaný

Zákaz dotýkať sa

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

7.2 Príkazové symboly

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu zraku

Príkaz na používanie ochrannej prilby

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu sluchu

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu dýchacích ciest

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu nôh

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu rúk

Príkaz na používanie ochranného odevu

Príkaz na používanie prostriedku na ochranu tváre

Príkaz na používanie bezpečnostného závesného systému

Príkaz na používanie cesty vyhradenej pre chodcov

Všeobecná príkazová značka (používa sa spolu s doplnkovou značkou)

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

7.3 Výstražné symboly

Nebezpečenstvo požiaru
alebo vysokej teploty

Nebezpečenstvo výbuchu

Nebezpečenstvo jedovatej
látky

Nebezpečenstvo poleptania

Radiačné nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo pádu alebo
pohybu zaveseného bremena

Nebezpečenstvo pohybujúcich sa
priemyselných vozidiel

Nebezpečenstvo úrazu
elektrickým prúdom

Iné nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo laserového lúča

Nebezpečenstvo látky
podporujúcej horenie

Nebezpečenstvo
neionizujúceho žiarenia

Nebezpečenstvo silného magnetického poľa

Nebezpečenstvo zakopnutia

Nebezpečenstvo pádu

Biologické nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo nízkej teploty

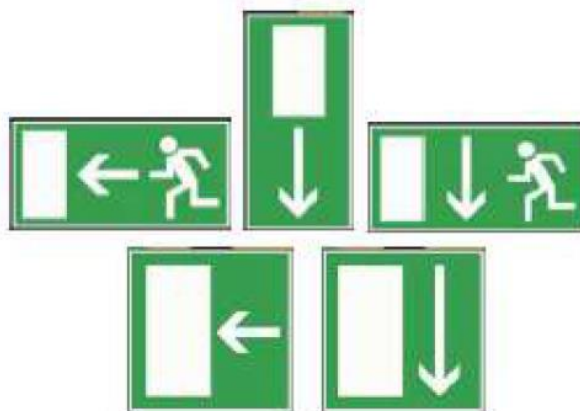

Nebezpečenstvo škodlivej
alebo dráždivkej látky

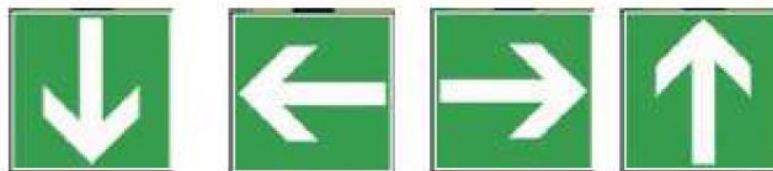

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

7.4 Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc

Núdzový východ alebo úniková cesta

Určenie smeru (doplňková informačná značka)

Miesto prvej pomoci

Nosidlá

Bezpečnostná sprcha

Prostriedky na vymývanie očí

Telefón na núdzové volanie

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181	IČ DPH : SK2020022477	www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

7.5 Značky ochrany pred požiarmi

Požiarna hadica

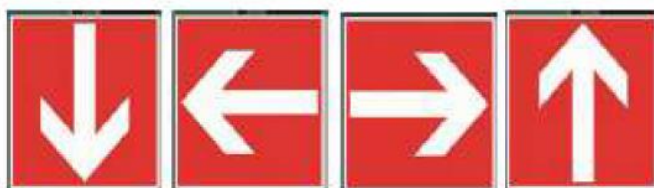
Rebrík

Hasiaci prístroj

Telefón na núdzové
volanie v prípade
požiaru

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

7.6 Výstražné značenia

7.7 Značky stavebných objektov pri výstavbe VZOR:

POZOR !
STAVENISKO

ZÁKAZ VSTUPU
NEPOVOLANÝM
OSOBÁM!

NEVSTUPUJ DO
PRACOVNEHO
PRIESTORU!

ZÁKAZ
NEOPRÁVNENEJ
MANIPULÁCIE

NEBEZPEČENSTVO
URAZI PADOM
ALEBO PŮTOM
ŤAŽKÉHO BREMENA

POUŽÍVAJ
VÝDNOJ
OCHRANNOJ
OBUV!

POUŽÍ
REFLEXNÚ
VESTU!

NEBEZPEČENSTVO
URAZI

ZÁKAZ PÍŤAANIA
ALKOHOLICKÝCH
NÁPOJOV A
OMAMNÝCH LÁTEK

VÝSTRAHA-ŽIVOT!
NEBEZPEČNÉ DOTÝKAŤ
SA ELEKTRICKÝCH
ZARIADENÍ!

POZOR,
VÝKOP!

PRIED VSTUPOM DO
TOTO PRIESTORU
SA OHLAS
U VEDÚCEHO!

POUŽÍVAJ
VÝDNOJ
OCHRANNOJ
PRILBU!

STAVENISKO

NEOHLÁSENÝ
VSTUP
NA STAVENISKO
JE ZAKÁZANÝ

POUŽÍ
REFLEXNÚ
VESTU

ZÁKAZ
VSTUPU
DETI

VŠETCI VODCI
A NÁVŠTEVNÍCI
SA MUSIA OHLÁSIŤ

POZOR!
PRACUJE SA

POUŽÍ
ŠMYKAČKU
NA SUŤ

POZOR!
PADAJÚCE
OBJEKTY

PRIED VSTUPOM
NA STAVENISKO
MUSITE DOSTAŤ
POVOLENIE

NEBEZPEČENSTVO
PADU DO VOJNEJ
HLBKY

BEZPEČNOSTNÉ
POMÔCKY MUSIA
BYŤ OBLEČENÉ
PO CELÚ DOBU

POUŽÍ
OCHRANNOJ
PRILBU

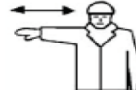

POUŽÍ
OCHRANNOJ
OBUV

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

7.8 Tabuľka ručných signálov pri manipulácii s bremenami

Význam	Opis	Ilustrácia
A. Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok príkazu	Obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu.	
STOP Prerušenie Koniec pohybu	Pravé rameno smeruje hore, dľaň je obrátená dopredu.	
KONIEC Koniec činnosti	Obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka.	
B. Vertikálne pohyby		
ZDVIHNUTIE	Pravé rameno smeruje hore, dľaň je obrátená dopredu a pomaly opisuje kruh.	
SPUSTENIE	Pravé rameno smeruje dole, dľaň je obrátená dovnútra a pomaly opisuje kruh.	
VERTIKÁLNA VZDIALENOSŤ	Ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť.	

Význam	Opis	Ilustrácia
C. Horizontálne pohyby		
POHYB VPRED	Obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené hore a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom k telu.	
POHYB VZAD	Obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené dolu a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom od tela.	
VPRAVO od signalistu	Pravé rameno je vystreté vodorovne, dľaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vpravo.	
VLEAVO od signalistu	Ľavé rameno je vystreté vodorovne, dľaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vľavo.	
HORIZONTÁLNA VZDIALENOSŤ	Ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť.	
D. Nebezpečenstvo		
NEBEZPEČENSTVO Núdzové zastavenie	Obe ramená smerujú hore, dlane sú obrátené vpred.	
RÝCHLO	Všetky pohyby rýchlejšie.	
POMALY	Všetky pohyby pomalšie.	

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčinska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181	IČ DPH : SK2020022477	www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarmi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

8 PREHL'AD BEZPEČNOSTNÝCH PREDPISOV PRE JEDNOTLIVÉ PRACOVNÉ ČINNOSTI VYKONÁVANÉ POČAS STAVEBNÝCH PRÁČ

Zákonník práce c. 311/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov
Zákon NR SR c.124/2006 Z.z. – o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
Zákon NR SR c.125/2006 Z.z. – o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona c. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a neleg. zamestnávaní a doplnení niektorých zákonov
Zákon c. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vyhláška č. 9/2009 Z.z. – ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke
Zákon č. 437/2004 Z. z. v platnom znení o náhrade za bolesť
Vyhláška č. 99/2016 Z. z. – o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci
NV SR c. 276/2006 Z.z. – o minimálnych požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
NV SR c. 281/2006 Z.z. – o minimálnych bezpeč. a zdrav. požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami (§ 2-6; príl. 1-3;)
NV SR c. 387/2006 Z.z. – o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci (§ 2,3; príl. 1-9)
NV SR c. 391/2006 Z.z. – o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko (§ 2-6; príl. 1-3) čistenie okien, svetiel, vykurovacích telies;
NV SR c. 392/2006 Z.z. – o minimálnych bezp. a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (§ 2-8; príl. 1,2)
NV SR c. 393/2006 Z.z. – o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí (§2-8; príl.1-4)
NV SR c. 395/2006 Z.z. – o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov (§1-6; príl. 1-4)
NV SR c. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezp. a zdravotných požiadavkách na stavenisko (§2-10; príl. 2,3)
Vyhl. MPSVaR 500/2006 Z.z. – ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze

9 INFORMAČNÝ LIST DODÁVATEĽA

INFORMACNÝ LIST DODÁVATEĽA

Názov firmy :
Adresa firmy :
Predpokladaný počet zamestnancov na stavbe :
Stavbyvedúci dodávateľa na stavbe :
Subdodávateľ dodávateľa :
Zodpovedný zamestnanec subdodávateľa :
Poverený zamestnanec za BOZP subdodávateľa:
Subdodávateľ dodávateľa :
Zodpovedný zamestnanec subdodávateľa :
Poverený zamestnanec za BOZP subdodávateľa:
Overil : Koordinátor bezpečnosti dodávateľa stavby -
Meno priezvisko a podpis :

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

10 OZNÁMENIE O ZAČATÍ STAVEBNÝCH PRÁC

STAVEBNÍK	Oznámenie o začatí stavebných prác
1. Dátum predloženia oznámenia	
2. Presná adresa staveniska	
3. Stavebník (meno a priezvisko, adresa)	
4. Názov stavby	
5. Projektant (meno a priezvisko, adresa)	
Stavbyvedúci (meno a priezvisko, adresa)	
Stavebný dozor (meno a priezvisko, adresa)	
6. Koordinátor dokumentácie (meno a priezvisko, adresa)	
7. Koordinátor bezpečnosti (meno a priezvisko, adresa)	
8. Plánovaný termín začatia prác na stavenisku	
9. Plánovaný termín dokončenia prác na stavenisku	
10. Predpokladaný najvyšší počet zamestnancov na stavenisku	
11. Plánovaný počet právnických osôb alebo fyzických osôb na vykonávanie prác na stavenisku	
12. Údaje (obchodné meno a sídlo) o právnických osobách alebo fyzických osobách na vykonávanie prác na stavenisku	

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Stakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

11 POSTUPY PRVEJ POMOCI

PORANENIE OKA

(1) Poleptanie oka (luhmi alebo kyselinami).

- Najskôr urobíme výplach oka, na to postačuje voda.
- Zraneného položíme na bok postihnutej strany a do roztvorenej očnej štrbiny vpúšťame prúd tekutiny tak, aby stekal k vonkajšiemu kútiku oka. Osobitne nebezpečné je poleptanie nehaseným vápnom, ktoré vytvorí priškvareniny so spojivkovým vakom. Tieto priškvareniny je nutné odstrániť vytretím a výplachom. Nasleduje odborné ošetrenie.

(2) Cudzie teleso v oku

- Teliesko sa snažíme odstrániť zámoťkom vaty alebo okrajom vlhkej vreckovky.
- Teliesko môže byť zaseknuté v rohovke a v tomto prípade sa ho nepokúšame odstrániť.
- Priložíme krycí obväz a zraneného dopravíme na špeciálne vyšetrenie.

(3) Tržné poranenie viečka

Priložíme krycí obväz a zraneného dopravíme do lekárskeho zariadenia.

(4) Tupé poranenie oka

- Zraneného uložíme do ležiacej polohy.
- Priložíme krycí obväz a zabezpečíme transport na odborné oddelenie.

2. BEZVEDOMIE

- Pri prvej pomoci položíme postihnutého na chrbát.
- Potom vykonáme záklon hlavy, prípadne uvoľníme dýchacie cesty.
- Obnovíme dýchanie a skontrolujeme krvný obeh. Ak postihnutý nedýcha, robíme umelé dýchanie.
- Ak nie je hmatateľný pulz, robíme umelé dýchanie a nepriamu masáž srdca.
- Uložíme zraneného do stabilizovanej polohy na bok, ak je bledý, zvýšime dolnú polovicu tela. Ak má červenú tvár, urobíme to opačne.
- Zabezpečíme prívod čerstvého vzduchu a vhodným podložením zabránime vzniku otlakov.
- Postihnutého prikryjeme.
- Pri kľúčoch vložíme medzi zuby vreckovku.
- Nesmieme podávať tekutiny ani lieky ústami.
- Nakoniec zabezpečíme transport.

3. ŠOK – PRAVIDLO 5T

- Prvou zásadou je ticho, pri ktorom postihnutého uklidníme a obmedzíme zbytočný hluk.
- Druhou zásadou je teplo so snahou o zachovanie vlastného tepla zraneného. Nesmieme ho nechať ležať na holej zemi a neponechávame ho v mokrom odeve. Prikryjeme ho suchými prikryvkami a chránime ho pred vetrom.
- Tretou zásadou sú tekutiny, ktoré nesmieme zranenému podávať ústami a to i v prípade, že je smädny. Účelné je podávať tekutiny vnútrožilne, formou infúzie. Pociť smädu tlmíme ovlažovaním pier. Iná situácia je u dlhodobého vyprošťovania pri zasypaní dolnej polovice tela a u hromadných úrazov. Vtedy je vhodné podávať tekutinu s prídavkom kuchynskej soli.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk				

- (4) Štvrtým pravidlom je tíšenie bolesti, predovšetkým znehybnenie postihnutého a ošetrovanie všetkých poranení. Aplikácia liekov proti bolesti ústami je nevhodná. Ak je nutné ich podanie, tak len vnútrožilne.
- (5) Posledným pravidlom z 5T je transport, ktorý má byť citlivý.

4. POPÁLENINY

- (1) Najskôr zabránime ďalšiemu pôsobeniu tepla.
- (2) Odsunieme postihnutého od zdroja tepla, uhasíme horiaci odev.
- (3) Pri poruchách dýchania (horúcim vzduchom, dymom) zahájime umelé dýchanie, prípadne nepriamu masáž srdca.
- (4) Popálené plochy ochladzujeme neprerušovane studenou vodou najmenej 20 minút.
- (5) Z popálenej plochy neodstraňujeme priškvarený odev.
- (6) Okrem vody neaplikujeme na popálené miesta žiadnu inú látku. Po ochladení sterilne pokryjeme popálené plochy a znehybníme ich. Pri popálení očí vyplachujeme bórovou vodou.
- (7) Raneného prikrývame suchými pokrývkami.
- (8) Ak sú popálené plochy veľké, zabalíme postihnutého do pokiaľ možno čistej a ožehlenej plachty.
- (9) U popáleného môže hroziť šok, preto nesmieme zabudnúť na protišokové opatrenia - pravidlo 5T.
- (10) Nakoniec zraneného transportujeme do lekárskeho zariadenia.

5. OTRAVA JEDOM

V prvom rade je treba uvážiť či vôbec ide o otravu, ako mohla nastať, aký prípravok ju zapríčinil a kedy nastala.

Postup prvej pomoci :

- rýchlo zbaviť postihnutého styku s jedom
- pri nadýchaní prerušiť prácu a opustiť zamorený priestor
- pri zasiahnutí kože odstrániť nasiaknutý odev, postihnutú kožu ihneď opláchnuť prúdom vody
- pri zasiahnutí očí ihneď vyplachneme čistou vlažnou vodou
- pri požití vyvoláme zvracanie napr. vypitím 0,5 l vlažnej vody so živočíšnym uhlím
- pri zastavení dýchania zavedieme umelé dýchanie, pri zastavení srdcovej činnosti začneme s nepriamou masážou srdca
- zabezpečíme lekársku pomoc, pre posúdenie možných následkov je potrebné zabezpečiť kartu chemickej látky resp. prípravku

6. POLEPTANIE

- (1) Ihneď odstránime zasiahnutý odev, postihnuté miesto oplachujeme prúdom vody po dobu 5 - 10 minút.
- (2) Potom opláchneme neutralizačným roztokom slabej kyseliny (pri poleptaní luhmi) alebo zásady (pri poleptaní kyselinami).
- (3) Ak nie sú k dispozícii, oplachujeme vodou 30 - 40 minút.
- (4) Nasleduje sterilné krytie a nakoniec transport.

8.7. VONKAJŠIE KRVÁCANIE

- (1) Na miesto krvácania priložíme obväz (pri výraznejšom krvácaní tlakový).
- (2) Nezotierame tvoriacu sa krvnú zrazeninu.
- (3) Pri obväzovaní sa snažíme zastaviť krvácanie najlepšie s použitím elastického obväzu.
- (4) Príslušnú časť tela znehybníme.
- (5) Pri veľkom krvácaní, kedy nie je čas hľadať vhodný obväz, stlačíme cievu priamo v rane, napr. prstami alebo stlačíme prírodnú tepnu v tlakovom bode.
- (6) Po zastavení krvácania zahájime protišokové opatrenia - pravidlo 5T.

DXa, s.r.o. SNP 37 069 01 SNINA	Korešpondenčná adresa: SNP 37 069 01 Snina	Prevádzka: Štakčínska ulica 2936 069 01 Snina	Tel : +421 57 7580840 MT : 0903619345	
IČO : 36 455 181 IČ DPH : SK2020022477		www.dxa.sk	e-mail: info@dxa.sk	
<i>Služby v oblasti ochrany pred požiarimi, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a servisu vyhradených technických zariadení. Školiace stredisko výchova a vzdelávanie vedúcich zamestnancov a zamestnancov o BOZP a OPP elearning.dxa.sk</i>				

8. KOLAPS

- (1) V rámci prvej pomoci postihnutého uložíme na chrbát so zvýšenými dolnými končatinami.
- (2) Uvoľníme tesné časti odevu a zabezpečíme prívod čerstvého vzduchu.
- (3) Po obnovení vedomia ponecháme ešte chvíľu postihnutého v klude.
- (4) Pozor na možné vdýchnutie zvratkov!

9. MASÁŽ SRDCA

- (1) Nahmatáme dolný okraj hrudnej kosti a potom odtiaľ vo vzdialenosti 2 prstov položíme zápästnú hranu dlane.
- (2) Na hornú časť prvej ruky dáme dlaň ruky druhej.
- (3) Stláčame hrudník dostatočným tlakom na prsnú kosť.
- (4) Každé stlačenie má byť vystriedané uvoľnením.
- (5) Zatláčenie na hrudnú kosť sa musí opakovať v rytme 80 stlačení za minútu.

10. PORANENIE ELEKTRICKÝM PRÚDOM

- (1) Vypnúť zariadenie.
- (2) Vyprostiť postihnutého.
- (3) Ak zranený nedýcha, ihneď začať umelé dýchanie.
- (4) Ihneď zahájiť nepriamu masáž srdca, ak nemôžeme nahmatať pulz.
- (5) Privolať lekára.

V PRÍPADE PORANENIA CHEMICKÝMI LÁTKAMI POSTUPUJTE PODĽA POKYNOV V BEZPEČNOSTNÝCH LISTOCH !

Dôležité telefónne čísla :

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM Polícia, sanitka, požiarny zbor	112
LEKÁRSKA ZÁCHRANNÁ SLUŽBA Sanitka	155
POLÍCIA	158
HASIČI Požiarny zbor	150
Polícia, sanitka, požiarny zbor	911